

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет психології
Кафедра психології розвитку

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ. ОСНОВИ КОНФЛІКТОЛОГІЇ

Освітня програма бакалавр

Спеціалізація (за наявності) 014.05 Біологія та здоров'я людини

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметною спеціальністю)

Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №6 від "25" січня 2024р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Психологія.
Освітня програма	Середня освіта Біологія та здоров'я людини
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Галузь знань	Освіта
Освітній рівень	(бакалавр/магістр/PhD)
Статус дисципліни	(основна)
Курс / семестр	3 курс 6 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 30 год. Практичні заняття – 30 год. Самостійна робота – 120 год год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	Організація навчання здійснюється у віртуальному класі Google Meet В класі постійно доступні усі необхідні для навчання матеріали. Доступ до класу слухачі курсу отримують на першому занятті або http://www.d-learn.pu.if.ua/googlemeet

2. Опис дисципліни

Анотація до курсу. Анотація до курсу. Покращення результатів навчально-виховного процесу в закладах системи вищої освіти України відповідно до світових стандартів, потреба підготовка кваліфікованих спеціалістів, компетентних вчителів загальноосвітньої закладу I-III ступеня вимагає опанування бакалаврами, майбутніми вчителями біології дисципліни «Психологія». Вона ґрунтується на психологічній теорії та практиці надання психологічної допомоги в закладах освіти Зміст дисципліни полягає в ознайомленні бакалаврів із науково-теоретичними основами сучасної психології, її категоріальним апаратом в межах низки психологічних галузей; прищепленні навичок самостійної мислення та роботи з психологічною літературою, вмінні застосовувати психологічні методи дослідження та елементи психологічної діагностики, психокорекції, психологічного консультування в навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи, розвитку здатності самостійно мислити, критично аналізувати педагогічний досвід викладачів та педагогів.

Предмет дисципліни: опанування бакалаврами психологічних засобами розвитку та саморозвитку особистості протягом життєвого шляху, в умовах освітнього середовища загальноосвітньої школи у процесі педагогічної взаємодії вчителя та учня, конструювання та збереження здоров'язберігаючого середовища освітнього закладу, профілактика педагогічних конфліктів.

Мета та цілі курсу.

Мета та цілі курсу. Досягти належного рівня професійної компетентності у осмисленні психологічних явищ та закономірностей розвитку особистості учня у віковому аспекті, практиці педагогічної взаємодії у процесі викладання біології та здоров'я людини, педагогічному спілкуванні в умовах загальноосвітньої школи. Цілями курсу є засвоєння основних об'єкта, предмета й завдань психології, яка представлена окремими галузями, їхній основних категорій та понять, пріоритетних тенденцій розвитку цієї науки загалом, зв'язків з іншими науками, принципами та методами дослідження як запоруки творчого застосування отриманих відомостей не тільки в професійній діяльності, а й в особистому житті. Завдання дисципліни полягають передусім у теоретичному осмисленні логіки розвитку психологічної науки в межах низки її основних галузей (загально, вікова, соціальна, екологічна та педагогічна психології, основи практичної психології та конфліктології), ознайомленні з її дослідницькими методами та напрямками надання психологічної допомоги в умовах навчального закладу. Відповідно до вимог освітньо-професійної програми бакалаври повинні: знати предмет та завдання загально, вікової, соціальної, педагогічної психології, практичної та екологічної психології, розуміти теоретичну основу напрямів в межах окремих галузей, основні етапи становлення цих психологічних галузей, актуальні проблеми їхнього розвитку у XXI столітті, зміст низки основних психологічних (особистість), соціально-психологічних (мала та велика соціальна група, соціалізація, конфлікт), психолого-педагогічних (педагогічне спілкування, педагогічний конфлікт), екопсихологічних (якість середовища, структура середовища, оцінка якості довкілля); вміти аналізувати психологічні феномени на рівні елементів структури особистості – психічні процеси, властивості та стани, здійснювати їхню порівняльну характеристику; описувати загальну структуру особистості; розуміти тенденції та чинники розвитку особистості в онтогенезі, виокремлювати основні етапи та стадії, описувати їхній зміст; розуміти основні особливості педагогічного спілкування, види психологічної допомоги.

Компетентності

ЗК1. Знання та розуміння предметної галузі біологія та основи здоров'я і сфери майбутньої професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність до критичного усвідомлення (аналізу, синтезу), інтерпретації теорій методів філософського пізнання природи і суспільства, їх взаємодії і закономірностей розвитку, зберігати й примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, національної культури.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність застосовувати інноваційні освітні й інформаційно-комунікативні технології навчання для розв'язання складних спеціальних завдань й практичних проблем у сфері професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність діяти на засадах поваги до прав і свобод людини із дотриманням морально-етичних норм, соціальних аспектів, інтелектуальної власності, безпеки життєдіяльності у професійній сфері.

ЗК10. Здатність до саморозвитку, рефлексії, самовдосконалення професійної діяльності та життя.

СК3. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації здобувачів базової середньої освіти до саморозвитку та самовдосконалення.

СК 4. Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочний час.

СК9. Здатність у процесі навчання та виховання учнів в розумінні та реалізації стратегії сталого розвитку суспільства.

СК10. Здатність до формування у здобувачів освіти системи цінностей інклюзивної освіти знань та вмінь у сфері організації безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

СК14 Здатність застосовувати основи сучасної педагогіки та психології в навчальному процесі в загальноосвітній школі, вивчати психологічні особливості засвоєння учнями локальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу у середовищі школи.

СК18. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності та оцінки сучасного передового педагогічного досвіду.

Програмні результати навчання

ПРН09. Здатність використовувати відповідну термінологію в усній та письмовій (державною та іноземною мовами, виконувати статистичне опрацювання результатів досліджень та правильно їх оформляти.

ПРН16. Здатність до роботи в міждисциплінарних областях знань, нетрадиційних формах та типах навчання.

ПРН18. Здатність володіти морально-етичними нормами поведінки, навиками спілкування в полікультурному, політичному і багатоконфесійному суспільстві.

ПРН20. Здатність проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, виступати булінг серед учнів та протидіяти йому, ефективно працювати автономно та в команді, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.

ПРН21. Знати будову й функції організму людини, основи здорового способу життя; знає способи надання першої допомоги під час морфо-функціональних порушень різних систем організму людини.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	<p>Предмет психології План 1. Предмет психології, їх актуальні завдання, місце в системі наук. Концепція суспільства сталого розвитку та суспільства ризику. 2. Предмет та завдання загальної психології, її зв'язок з іншими галузями психології.. 3. Історичні віхи розвитку загальної психології. 4. Методологія та методи психологічного дослідження</p>	<p>Розуміти суть і значення предмету психології в сучасних умовах Аналізувати основні етапи розвитку психології, основні категорії та поняття. Розуміти місце психології в системі психологічних галузей та наук та описувати її актуальні проблеми та галузі. Поняття методу та методики дослідження. Класифікація методів. Описові та пояснювальні методи. Лекція – 4 год Практична – 4 год. Самост робота – 8 год</p>	<p>Тести й запитання 1. Реферування літератури, підготовка аотації з актуальних проблем психології, тестування Завдання практично-лабораторної №1 Метод анкетування: скласти анкету</p>
2.	<p>Загальне уявлення про особистість та її структуру Поняття «особистість». Особистість, психічні процеси й стани. 2. Основні теорії особистості. 3. Структура особистості.</p>	<p>Розрізнити поняття «індивід», «Індивідуальність», «особистість». Розрізнити біогенетичні, соціогенетичні та персонологічні концепції особистості. Описувати структуру особистості та її основні компоненти. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год</p>	<p>Запитання, тести, кейси 1. Завдання практично-лабораторної №1 Метод тестів: дослідження особистості.</p>
3.	<p>Психічні процеси і стани: відчуття та сприймання 1. Поняття психічних процесів, їхні види. 2. Пізнавальні психічні процеси: відчуття та сприймання. 3. Психічні процеси: мислення та увага, пам'ять та увага. 4. Види відчуттів та їхнє значення в житті людини, класифікації відчуттів.</p>	<p>Розуміти відмінність між психічними процесами та психічними станами. Розрізнити пізнавальні та емоційні психічні процеси. Аналізувати властивості та види відчуттів, знати будову аналізатора. Аналізувати властивості сприймання та знати класифікацію його видів. Пояснювати феномен уваги та розуміти його властивості та види. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год</p>	<p>1. Завдання практично-лабораторної №2 Метод експерименту дослідження уваги. Практично-лабораторні №2. (завдання з вивчення колірної)</p>

	<p>5. Сприймань, види сприймань, зорове, слухове сприймання. .</p> <p>6.Методики вивчення властивостей уваги, її видів та властивостей.</p>		<p>сприйман ня Запитан ня, тести, кейси)</p>
4.	<p>Пізнавальні процеси: пам'ять,</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про пам'ять. Мнемоніка. 2. Теорії пам'яті. 3. Процеси пам'яті, їх характеристика. 4. Види пам'яті. 5. Індивідуальні властивості пам'яті. 6. Порушення пам'яті. 	<p>Розрізняти види пізнавальних процесів, враховувати специфіку процесу пам'яті. Аналізувати основні теорії пам'яті. Розрізняти процеси пам'яті та її види, основні класифікації. Розуміти особливості індивідуального прояву процесів пам'яті. Динаміку та причини порушень пам'яті.</p> <p>Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год</p>	<p>Завдання, тести Практично-лабораторна №3«Пам'ять» :вивчення емоційної пам'яті та видів пам'яті</p>
5.	<p>Емоційні та вольові процеси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Емоції та почуття в житті людини, їх види. Фізіологічна основа емоцій, теорії емоцій. 2. Емоційні стани та їхні види. Настрій. 3. Поняття про вищі почуття людини та інтегральні емоційні здібності – емпатія емоційний інтелект.). 4.Поняття волі, вольові якості. Теорії волі.Формування вольових якостей 	<p>Розкривати сутність емоцій як емоційних реакцій, емоційних станів та процесів. Аналізувати теорії виникнення емоцій. Описувати емоційні стани та їх різновиди. Розкривати міст почуттів та їх видів, розкривати значення емпатії в професійній діяльності вчителя. Деформації емоцій – феномен емоційного вигорання та емоційної нестабільності. Описувати феномен емоційного інтелекту. Розкривати поняття волі та властивостей волі, уявлення про саморегуляцію особистості.</p> <p>Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год</p>	<p>Завдання й тести Практично-лабораторна №4. Використання проєктивних методик у вивченні емоційної сфери</p>
6.	<p>Пізнавальні процеси: мислення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мислення якпізнавальний процес. Мислення та уява: порівняльна характеристика. 2. Процеси мислення. 3. Види мислення та процеси мислення. 4. Індивідуальні особливості мислення та порушення мислення. 5. Тести інтелекту та сфери їхнього застосування 	<p>Розуміти сутність мислення як вищого за рівнем пізнавального процесу. Порівнювати його властивості з процесом уяви. Аналізувати процеси мислення та порівнювати їх. Визначати види мислення та їх класифікації. Описувати індивідуальні властивості мислення, порушення мислення. Поняття про когнітивно-поведінкову терапію.. Розуміти значення застосування тестів інтелекту в практиці психологічної допомоги в школі.</p> <p>Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год</p>	<p>Завдання, тести, Практично-лабораторна №3 Вивчення логічного та міфологічного мислення</p>

7.	Диференційна психологія особистості 1. Темперамент, його види. 2. Характер: властивості та типи. 3. Здібності, талант, інтелект – порівняльна характеристика.	Порівнювати феномени темпераменту, характеру та здібностей. Розуміти сутність темпераменту та його психологічних властивостей та типів. Описувати характер, його зв'язок з системою ставлень та звичок особистості, розкривати сутність феномену акцентуації характеру, їх вікову детермінацію. Порівнювати й розрізняти явища задатків, здібностей, обдарованості та таланту. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Завдання й тести Знайомство з методикою діагностики акцентуації характеру Практично-лаб. №4
8.	Психологія мовленнєвої діяльності 1. Мова й мовлення. 2. Розвиток мовлення в онтогенезі. 3. Мислення й мовлення. 4. Психологія мовленнєвої діяльності вчителя	Поняття мови та мовлення. Теорії мовлення. Основні етапи розвитку мовлення в онтогенезі, мовна та мовленнєва картина світу. Зв'язок мислення та мовлення. Розвиток мовленнєвої компетентності культури мовлення вчителя на уроці. Лекція – 2 год Самост робота – 8 год	Завдання й тести Практично-лабораторна робота: Методика семантичного диференціалу: оцінка настрою та якості голосу.у
9.	Психологія здоров'я та ЗСЖ	Психологія здоров'я як окрема область психологічних досліджень. Поняття здоров'я та його види. Здоровий спосіб життя, його чинники та складові. Цінності здоров'я та оздоровча поведінка, вікові особливості формування. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	
10.	Вікова психологія: періоди, стадії, кризи 1. Предмет вікової психології 2. Чинники психічного розвитку, біологізаторські та соціологізаторські теорії 3. Характеристика періодизації психічного розвитку	Розуміти предмет психології розвитку, основні етапи становлення. Поняття «онтогенез» особистості.. Аналізувати основні поняття «криза психічного розвитку», «сенситивний період», основні закономірності психічного розвитку (Д. Ельконін, Е. Еріксон, Ж. Піаже, З. Фройд, М. Колберг). Розуміти закономірності розвитку особистості в різні вікові періоди. суспільстві Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Завдання й тести Створити схему періодизації психічного розвитку
11	Конфліктологія та соціальна психологія 1. Предмет конфліктології, її міждисциплінарні зв'язки. 2. Поняття конфлікту, його види та типи. 3. Соціальна психологія та конфліктологія, історія виникнення.	Розуміти та порівнювати предмет конфліктології та соціальної психології Виокремлювати види та типи конфлікту, описувати його етапи. Розрізняти соціально-психологічні особливості комунікації. Її перцептивна, комунікативна, інтерактивна сторони. Розглядати конфлікт як вид лекструктивної розузгодженої комунікації. Аналізувати конструктивні та конфліктні стосунки в контексті малої групи. Визначати малі та великі групи. Розуміти й застосовувати основні прийоми соціометрії як методу дослідження малих груп. Аналізувати поняття соціально-психологічного тренінгу, проблеми психології сім'ї як малої групи в ситуація гармонії та конфлікту. Лекція – 2 год	Завдання й тести Практично-лабораторна №5. Метод спостереження, написання есе

	2 Мала група, її види та класифікації. Конфлікти в малих групах. 3. Спілкування та його основні сторони.	Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	
1 2.	Екологічна психологія та екологічна конфліктологія 1. Проблеми екологічної психології в добу глобалізації та змін клімату. 2. Предмет та завдання екологічної та проблеми конфліктів в ситсемі «людина-природа» Суспільство ризику.	Розуміти суть і значення предмету екологічної психології в умовах суспільства ризику та соціально-політичних змін. Аналізувати основні напрями еколого-психологічних досліджень. Розрізнити поняття «екологічна свідомість», «екологічна культура» «екологічна компетентність», «екодеструктивна конфліктна поведінка», аналізувати структуру цих феноменів. Розуміти сутність ставлення людини до природи в соціокультурному аспекті, види та типи ставлення. Аналізувати основні етапи екологічної соціалізації, враховувати її вікові аспекти. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Завдання й тести Практично-лабораторна №6 метод соціометрії, розв'язання задач
1 3.	Етнічна психологія та конфліктологія 1. Етнічна психологія її завдання. 2. Кроскультурна психологія, її завдання та історія виникнення. 3. Основні поняття проблеми етнічної психології. 4. Явища етнічного конфлікту, акультурації та інкультурації.	Порівнювати предмету етнічної психології та крос-культурної психології особистості. Розуміти зміст основних понять етнопсихології – «етнічний характер», «етнічний конфлікт», «етнічна ментальність», опис особливостей етнічного складу українців. Осмислення проблеми акультурації та культурної адаптації в умовах глобалізації. Здійснювати порівняльний аналіз феноменів культурної трансмісії та індивідуального розвитку особистості; видів етнічних конфліктів. Лекція – 2 год Самост робота – 8 год	Завдання й тести Тести, питання, кейси Практично-лабораторна: №6 створення когнітивних карт
1 4.	Педагогічна психологія та конфліктологія 1. Педагогічна психологія, її предмет. Педагогічна конфліктологія. 2. Психологія учня. 3. Психологія уроку. 4. Психологія особистості вчителя та педагогічного спілкування.	Розуміти зміст предмету педагогічної психології та її категорії - поняття «освітній простір», розрізнити його види (дошкільного закладу, середньої школи, вишу). Аналізувати проблеми педагогічного спілкування крізь призму особливостей особистості вчителя та учня, розуміння вчителем учня, узгодженої та конфліктної педагогічної взаємодії. Порівнювати феномени професійна компетентність, такт та майстерність вчителя, викладача, шляхи запобігання педагогічних конфліктів.. Аналізувати типологію учнів. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Завдання й тести Практично-лабораторна №7 Психологія уроку
1 5.	Практична психологія: види допомоги 1. Теоретична психологія та практична психологія. 2. Положення про Психологічну службу 3. Види психологічної допомоги:	Розуміти мету та завдання практичної психології, порівнювати її з науковою психологією. Знати основи Положення про Психологічну службу. Порівнювати види надання психологічної допомоги, їх мету, завдання, техніки: 1) психологічне консультування та його види; 2) психодіагностику; 3) психокорекцію, її вікові аспекти та види; 4) психотерапію. й психопрофілактику. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Завдання й тести на вивчення стилів поведінки в конфлікті Практ.-лабораторна №7.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	4
Семінарське заняття/практичні заняття	2 0
Самостійна робота Реферування літератури, підготовка анотації з актуальних проблем психології (2 анотації) – 2 бали Методи психодіагностики та метод тестування: діагностика педагогічних здібностей (за методичкою) – 2 бали Діагностика сенсорної та емоційної сфери: колірний тренінг та дослідження уваги – 2 бали Дослідження емоційної пам'яті та типів мислення – 2 бали Спостереження у віковій психології: підготувати есе «Портрет віку» та дослідження акцентуацій характеру, готовності до конфлікту - 2 бали Методика соціометрії: розв'язання задачі та тести Томаса на визначення стилю поведінки в конфлікті – 2 бали Методика побудови когнітивних карт (виконати 2 карти) та виконати два проективних тести – 2 бали	1 4
Індивідуальне завдання Метод анкетування: самостійно скласти анкету до 25 запитань – 3 бали Підготувати профілактичну програму з проблем ЗСЖ та запобігання шкідливих звичок – 6 балів Колірний тренінг з елементами арт-терапії – 3 бали	12
Залік/Екзамен контрольна робота	5 0
Максимальна кількість балів	1 0 0

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1				1						1		1		1			5
Семінарські з-тя	2	2	2						2	2	2	2	2	2	2			20
Самостійна р-та								5						5				15
Індивідуальні завдання																1		1
Залік /Екзамен																	5	50
Всього за тиж-нь	3	3	3		1		1	5	3	3	3	2	3	7	3	1	5	10
															0	0	0	0

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Використання технічних засобів, програмного забезпечення, методичних посібників: плакати, світлини, таблиці, географічні карти, світлини, карта-схема оцінки якості середовища
-----------------------------------	--

Довідкова література

1. Бенеш Г. Психологія: dtv-Atlas; Довідник: Пер з нім./ Худож. Герман і Катаріна фон Заафельд; Наук. ред.. В.О. Васютинський. К.: Знання-Прес, 2007. 510 с.
2. Психологічна енциклопедія / Автор-упорядник О.М. Степанов. К.: «Академвидав». 2006. 424 с.
3. Крайніков Е.В. Психологія розвитку Словник-довідник. К., 2004.
4. Львовочкіна А. М. Основи екологічної психології: Навчальний посібник. К., 45 с.
5. Скребець В.О. Шлімакова І.І. Екологічна психологія. К.: Вид.дім «слово», 2014. - 456 с.

Базова

1. Львовочкіна А. М. Основи екологічної психології: Навчальний посібник. К., 45 с.
2. Берри В.Дж. Крос-культурна психологія ; пер. с англ. Х.: Вид-во Гуманіт центр, 2012. 345 с.
3. Гігієна та екологія ; за ред. Проф. В.Г. Бардова. Підручник, Вінниця: Нова книга, 2006. 720 с.
4. Данилюк І. Етнічна психологія як галузь наукового знання: історико-теоретичний вимір: монографія. К.: «Самміт-Книга», 2010.
5. Екологічна психологія: хрестоматія; за ред. Ю.М. Швалба. К.: Сталкер, 2006. 490 с.
6. Еколого-психологічне забезпечення якості життя: науково-методичні рекомендації; за ред. Ю. М. Швалба, Кіровоград : «Імекс-ЛТД», 2013. 98 с.
7. Еколого-психологічні чинники якості життя в умовах розвитку сучасного суспільства: колективна монографія/ за ред. Ю.М. Швалба. Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2013. 207 с.
8. Католик Г.В., Корнієнко І.О. Техногенні катастрофи: психологічна підтримка очевидцям і постраждалим. *Практична психологія та соціальна робота*. 2003. №6. С. 50-53.
9. Киричук О.В., Татенко В.А., Яковенко С.И. Становление радиоэкологической психологии в Украине *Психологический журнал*. 1993. №3. С. 176-179.
10. Кузнецова Т.В. Психологія культури (психолого-філософський аналіз) : Курс лекцій/ Т.В. Кузнецова. - К.: МАУП, 2006. - 152 с.
11. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: навч. пос. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 384 с.
13. Литвин-Кіндратюк С., Кіндратюк Б. Народознавство та організація здорового способу життя школярів. : Монографія. Івано-Франківськ, 1988. 312 с.
14. Маценко Ж. Психологічні таємниці любові до природи. *Психолог*. 2004. №19. С. 1-3.
16. Мергут О., Страшнюк Ж. У гармонії з кольором. *Психолог*. №37. 2006. 17-25.
17. Москалець В.П. Психологічні аспекти екологічної безпеки Науковий вісник. Львівський державний університет внутрішніх справ 2008. №2. С. 82-95.
18. Організація самовдосконалення майбутніх педагогів на основі діагностики схильності до професійної діяльності: метод. реком. / [уклад. Б. Кіндратюк, С. Литвин-Кіндратюк]. Вид. 2-ге, випр. і доп. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2023. 53 с.
19. Скребець В.О. Екологічна психологія у віддалених наслідках екотехногенної

- катастрофи. Монографія. К.: Видавничий Дім “Слово”, 2004. 440 с.
- 20.Скребець В. А. Екологічна психологія : Навч. пос.. К.: МАУП, 1996. С. 3 – 29.Скребець В.А. Екологічна психологія. *Психолог.* 2006. № 9. С. 5-7.
- 21.Скоробагатська С. Основні тенденції розвитку екологічної психології *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології.* 2015. №9. С. 415-422.
- 22.Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості: навч. посібник. К.: Каравелла, 2013. 237 с.
- 23.Чепи́га М.П. , Че́пи́га С.М. Стимуляція здоров’я та інтелекту. К.: знання, 2006. 347 с.
- 24.Шевців М.В. Зоопсихологія з основами етології. Підручник. К.: центр уч. Літератури, 2013. 242 с.
- 25.Яковенко С.І. Становлення радіоекологічної психології *Практична психологія та соціальна робота* 2005. №1. С. 1-6.

Допоміжна

- 1.Актуальні проблеми психології. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред С.Д. Максименка. К., “Міленіум”, 2005.т.7., Вип 5., ч. 1. – 378 с.
- 2.Базима Б.А. Психологія кольору: теорія та практика. СПб., 2005. 200 с.
- 3.Двадцять років зеленої Європи 1984-2004 ; за ред. А. Кассоли; пер з англ. К.: Сфера, 2004. 148 с.
- 4.Димань Т.М., Барановський М.М., Білявський Г.О. Екотрофологія. Основи екологічно безпечного харчування. К.: Лібра, 2006. 304 с.
- 5.Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм. Навчальний посібник. К., “Альтерпрес”, 2004. 192 с.
- 6.Кисельов М. Екологічні виклики на межі тисячоліть *Філософська думка* 2006. №2. С. 101-118.
- 7.Крисаченко В.С. Екологічна культура. Київ: Заповіт, 1996. 350 с.
- 8.Майер-Абіх Клаус М. Повстання на захист природи. Від доквілля до спільносвіту. Київ, Лібра, 2004.
- 9.Микитюк О.М., Злотін О.З., Бровдій В.М. Екологія людини. Підручник. – Харків, “ОВС”, 2004. 254 с.
- 10.Панок В.Г., Скребець В.О., Яковенко С.І. Психологічна феноменологія екологічної катастрофи (на матеріалах Чорнобильської катастрофи): монографія. К.: 1998. 303 с.
- 11.Плохій З.П. Виховання екологічної культури дошкільників. Київ, 2002.172 с.
- 12.Юрченко Л.І. Екологічна культура в контексті екологічної безпеки: монографія. К.: Вид. ПАРАПАН, 2008. 296 с.
- 15.Gleitman H. Psychology W.W. 5-t edition. Norton Compani, New York, London, 1994. 796 p.
- Gross R. Rolls Geoff Essential as Psychology (for A QA). Hodder Arnold. 2003

7. Контактна інформація

Кафедра	Психології розвитку каб 518, сайт, електронна адреса
Викладач (і) Гостьові лектори	Литвин-Кіндратюк Світлана Данилівна
Контактна інформація викладача	lytvynkindr@ukr.net

8. Політика навчальної дисципліни

<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Академічна доброчесність: Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.</p> <p>Участь в опитуванні (анкетуванні)</p> <p>По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності https://d-learn.pnu.edu.ua/ щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді. Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p> <p>Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p> <p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора</p>

	<p>№799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf</p>
Додаткові бали	<p>Додаткові бали Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта Неформальна освіта зараховується згідно - Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf</p>

Викладач Литвин-Кіндратюк С.Д.

2024 р.

